
**Sprawozdanie z Sesji Plenarnej
Europejskiej Organizacji Regionalnej
Światowej Federacji Dentystycznej (ERO FDI)
Tbilisi, 24 - 25 kwietnia 2015 r.**

Europejska Organizacja Regionalna Światowej Federacji Dentystycznej (ERO-FDI) jest międzynarodową organizacją lekarsko-dentystyczną działającą w strukturach Światowej Federacji Dentystycznej (FDI), skupiającą główne krajowe organizacje stomatologiczne z Europy należące do FDI (państwa z Europy wg definicji WHO, tj. z uwzględnieniem wszystkich byłych republik ZSRR oraz Izraela).

Obecnie do ERO - FDI należą organizacje z 39 państw.

Naczelna Izba Lekarska jest członkiem ERO - FDI, tworząc wraz z Polskim Towarzystwem Stomatologicznym Polski Komitet Narodowy.

Sesje Plenarne ERO - FDI odbywają się dwa razy do roku – wiosną na terytorium jednego z państw europejskich, a jesienią w ramach Światowego Parlamentu Dentystycznego FDI.

Polska była dotychczas raz gospodarzem wiosennej Sesji Plenarnej ERO - FDI, miało to miejsce w Warszawie w 2003 roku.

Podczas Sesji Plenarnych przyjmowane są rezolucje i stanowiska dotyczące spraw istotnych dla stomatologii,

które są pomocne organizacjom członkowskim w ich działalności na poziomie krajowym.

Liczba delegatów na Sesje Plenarne z poszczególnych państw jest regulowana proporcjonalnie do liczby aktywnych zawodowo lekarzy dentystów w danym państwie.

Polskiemu Komitetowi Narodowemu przysługuje możliwość delegowania 6 osób.

Uczestnikami spotkań grup roboczych oraz Sesji Plenarnych są nie tylko lekarze stomatolodzy,

ale również inne osoby reprezentujące poszczególne organizacje krajowe

– głównie prawnicy, socjolodzy lub inni pracownicy administracyjni zajmujący się współpracą międzynarodową.

Szczególne uwagę ERO - FDI poświęca kwestii zapewnienia,

aby zawód lekarza dentysty był wolnym zawodem w pełnym tego znaczeniu.

Większość pracy wykonywana jest w ramach poszczególnych grup roboczych, które gromadzą i analizują dane oraz przygotowują projekty rezolucji i stanowisk.

Naczelną Izb Lekarską na Sesji Plenarnej ERO FDI reprezentowali członkowie Komisji ds. Współpracy Międzynarodowej NRL:

Anna Lella (prezydent elekt ERO - FDI), Halina Borgiel-Marek i Anna Śpiątek.

Sesja Plenarna – część I, piątek, 24 kwietnia 2015 r.

Obrady otworzył prezydent ERO dr Philippe Rusca ze Szwajcarii, witając gości:

prezydent FDI, dr Tin Chun Wong, prezydenta elekta FDI, dr. Patricka Hescota, marszałka FDI dr. Gerharda Seebergera, (przypomniał, że obaj panowie byli wcześniej prezydentami ERO-FDI), skarbnika FDI, dr Kathryn Kell, byłą prezydent FDI, dr M. Aerden, członków zarządu i komitetów FDI, podkreślając ich znaczącą rolę w FDI, wszystkich delegatów, w tym dr. Wolfganga Doneusa, Prezesa Rady Europejskich Lekarzy Dentystów i gospodarza prof. Vladimera Margvelashvili.

Prof. Vladimer Margvelashvili podziękował zarządowi ERO za przyjęcie zaproszenia na zorganizowanie sesji plenarnej w Gruzji i życzył wszystkim owocnych obrad oraz miłego pobytu.

Do tych życzeń dołączyła nowo wybrana prezes Gruzjińskiej Organizacji Dentystycznej, dr Ketevan Gogilashvili, która wręczyła prezydent FDI obraz współczesnego gruzińskiego malarza.

Vladimer Margvelashvili, profesor Gruzjińskiego Uniwersytetu, przedstawił prezentację dotyczącą aspektów zdrowia jamy ustnej w Gruzji. W skrócie zaprezentował sytuację epidemiologiczną, opiekę stomatologiczną oraz sytuację lekarzy dentystów w jego kraju.

Sekretarz Generalny ERO, dr. Hans Schrangl z Austrii, odczytał listę obecności delegatów potwierdzając quorum i ogłosił, że zebranie uprawnione jest do podejmowania decyzji i uchwał.

W głosowaniu przyjęto porządek obrad.

W kolejnym głosowaniu jednogłośnie przyjęto sprawozdanie z poprzedniej sesji ERO w New Delhi.

Następnie prezydent dr Philippe Rusca ze Szwajcarii przedstawił sprawozdanie z aktywności swojej i zarządu od ostatniego zebrania ERO. Poinformował o podjętej współpracy z ADEE oraz z EDSA – European Dental Student's Association oraz o nowych członkach ERO-FDI - organizacjach dentystycznych z Albanii i Białorusi. Podkreślił rolę ERO jako silnej i widocznej organizacji w strukturach FDI. Podziękował szczególnie aktywnym przewodniczącym grup roboczych za ich osobiste zaangażowanie oraz efekty pracy oraz podkreślił, że ważne jest włączanie młodych lekarzy dentystów do pracy w WG i komitetach FDI. Mówił o wspieraniu przedstawicieli ERO ubiegających się o nominacje do władz FDI. Wyraził również zadowolenie z licznej już obecnie reprezentacji. Podziękował członkom zarządu i prowadzącej sekretariat Monice Lang, która jest na pierwszej linii kontaktów z

członkami ERO. Podkreślił, że 50. rocznica powstania ERO była dobrym momentem do podsumowania dotychczasowych osiągnięć i wyznaczenia nowych celów, a wyznacznikiem tego była instalacja nowego logo.

Kolejnym punktem obrad było sprawozdanie skarbnika, dr. Michaela Franka z Niemiec, który przedstawił wyniki finansowe, zmniejszenie deficytu i nowe zasady wydatków na kolejne sesje plenarne, na które niezależnie od miejsca organizacji przeznaczonych będzie 25 000 euro z budżetu ERO.

Odpowiadał również na pytania dotyczące poszczególnych pozycji sprawozdania budżetowego. Wyjaśnił niewielki wzrost wydatków związany z obchodami 50-lecia w Paryżu związany z pokryciem kosztów zaproszonych gości [wszystkich żyjących byłych prezydentów i poprzednich pracowników biura] oraz wydatki związane z wydaniem broszury na jubileusz. Również modernizacja strony internetowej oraz nowego logo (koszt grafika), miały wpływ na zwiększone koszty. Podkreślił, że wszystkie wymienione dodatkowe wydatki były pokryte z rezerw i nie zaburzyły stabilności finansowej ERO. Wyjaśnił też, że obniżone dochody są wynikiem malejącej składki związanej z liczbą praktykujących dentystów oraz spadkiem PKB w niektórych krajach. Składka, zgodnie z regulaminem, jest powiązana i wyliczana jako współczynnik PKB, w związku z tym trzeba to uwzględniać i brać po uwagę zmiany w składkach w najbliższej przyszłości. Podkreślił, że dobrze się składa, że dr Kathryn Kell, skarbnik FDI, jest obecna na posiedzeniu ERO i można zasygnalizować ten problem zarządowi FDI. Skarbnik zwrócił również uwagę na to, że nasza praca jest uzależniona od składki, a ta z kolei musi być realistyczna przy ustalaniu budżetu.

Audytora, Enrico Lai, odczytał wynik rewizji finansów i potwierdził dobrą kondycję finansową ERO. Delegaci podziękowali za przejrzystość i jawność wszystkich wydatków i jednogłośnie przyjęli sprawozdanie budżetowe za rok 2014.

W kolejnym głosowaniu również preliminarz budżetowy na 2015 został przyjęty jednogłośnie.

Raporty z działalności Grup Roboczych

Przewodniczący Grup Roboczych kolejno prezentowali podsumowanie prac od ostatniej sesji plenarnej oraz przedstawiali plany na przyszłość, o ile dotychczasowe zadania zostały zrealizowane.

Grupa ds. Niezależnej Praktyki Dentystycznej

Dr. Ernst-Jurgen Otterbach z Niemiec, przewodniczący grupy mówił o widocznych zmianach zachodzących w modelu praktyki dentystycznej w niektórych krajach. Tradycyjna jednoosobowa praktyka odchodzi do lamusa. Młodzi ludzie i / lub kobiety preferują pracę na 'pół-etatu', formę pracy w zatrudnieniu lub praktykę grupową, a nie prowadzenie samodzielnie praktyki jako mikro-przedsiębiorca z wszystkimi obciążeniami, które z tego wynikają, oraz rosnącą biurokratyzacją. Powstają nowe formy praktyki wspólnej kilku lekarzy z podziałem pracy, często w połączeniu z praktyką lekarzy oraz praktyki sieciowe. Takie zmiany powodują, że jest w

niebezpieczeństwie niezależność praktyki dentystycznej, co jest najważniejsze w naszym zawodzie. Żadna decyzja o sposobie leczenia nie może być podejmowana przez kierownictwo, a rachunek ekonomiczny (zysk) nie może przesłaniać niezależności i jakości leczenia. Osoby trzecie nie mogą ingerować w decyzje lekarza dotyczące sposobu leczenia, bo pełną odpowiedzialność za leczenie ponosi lekarz. Część pracy może być delegowana na personel pomocniczy, ale zawsze pod kontrolą lekarza. Podkreślił, że nowy typ praktyki grupowej trzeba wspierać, bo zmiany te są nieuchronne i spowodowane wieloma czynnikami. Warunkują je założenia ekonomiczne, finansowe, oczekiwania społeczne, warunki demograficzne, feminizacja zawodu i problemy migracji w Europie zachodniej. Temat spotkał się z ożywioną dyskusją.

Grupa ds. Relacji Lekarzy Praktyków a Uniwersytetami

Przewodnicząca grupy, prof. Nermin Yamalik z Turcji, zaprezentowała nowy, kolejny już artykuł w magazynie FDI *International Dental Journal (IDJ)* oraz na stronie internetowej FDI z projektu - Wskazania stomatologii opartej na dowodach do codziennej praktyki zawodowej.

Zaprezentowała opracowany przez grupę „Wykaz klinicznych wytycznych dla praktyki stomatologicznej”. Korzystanie z tych wytycznych, jako pomocniczego narzędzia w pracy, umożliwi znalezienie odpowiedzi na pytania dotyczące problemów spotykanych w naszych praktykach w kilka minut. Wykaz to prezentacja zebranych przez ekspertów wytycznych przydatnych w danej specjalności, a zgromadzone linki skatalogowane w różnych kolorach pozwalają na szybkie znalezienie interesującej nas strony. Przygotowywany nowy kwestionariusz ma ocenić przydatność kliniczną przewodnika oraz ocenić, na ile są aktualne i czy przekładają się na sukces w praktyce stomatologicznej.

Prezydent ERO pogratulował precyzyjnej i przydatnej dla stomatologów pracy, ale też wyraził ostrzeżenie przed standaryzacją naszej pracy, gdzie chcemy być ‘wolnym’ zawodem, a nie maszynami.

Prof. Yamalik podkreśliła, że ma to być narzędzie wspomagające dla indywidualnego lekarza dentysty, który ma wątpliwości kliniczne, a nie jest to w żaden sposób próba standaryzacji naszej pracy. Nie ma też na celu wtrącanie się w relacje pomiędzy lekarzem a pacjentem, jak to czasem mam miejsce w przypadku ‘wytycznych’ narzucanych np. przez firmy ubezpieczeniowe, które narzucają sposób leczenia.

Grupa ds. Integracji

Przewodnicząca grupy, dr Elena Ivanova z Rosji, przedstawiła sprawozdanie z pracy grupy od ostatniego spotkania ERO w New Delhi. Poinformowała o spotkaniu Prezydentów Organizacji Dentystycznych z krajów Europy Wschodniej w październiku 2014 w Erewaniu, na którym przyjęto nowe założenia dalszej aktywności grupy. Poinformowała o przyjęciu Białoruskiej Organizacji Dentystycznej do FDI i ERO. Wspomniała o wystosowanym do prezydentów organizacji

dentystycznych Europy Wschodniej liście z zapytaniem o priorytetowe dla nich problemy. Z odpowiedzi wyłoniły się trzy kierunki zainteresowań: kształcenie ustawiczne dla Rosji, Uzbekistanu i Ukrainy, profilaktyka dla Rosji, Kazachstanu i Ukrainy oraz praktyka dentystyczna dla Armenii, Kirgistanu i Uzbekistanu. Kolejne spotkanie grupy odbędzie się w czerwcu w St. Petersburgu.

Grupa ds. Prewencji

Z powodu nieobecności przewodniczącego, prof. Denis Bourgeois z Francji, nie przedstawiono sprawozdania.

Grupa ds. Jakości w stomatologii

Grupie przewodniczy dr Roland L'Herron z Francji, który w swoim sprawozdaniu podkreślił, że kwalifikacje lekarzy, bezpieczeństwo pacjentów oraz transparentność procesu leczenia to principia jakości w stomatologii. Pacjenci obecnie nie są pasywni, mają dużo informacji z internetu i oczekują transparentności postępowania leczniczego, a jakość to środowisko w jakim wykonujemy procedury lecznicze. Określenie uniwersalnych zasad dla praktyki dentystycznej to zadanie dla grupy roboczej, której ramy działania w 5 obszarach opracowano na spotkaniu we Frankfurcie. ERO nie ma ambicji ani mandatu, aby uczyć lekarzy dentystów w krajach członkowskich procedur klinicznych, np. jak usuwać ząb, nie na tym polega jakość w stomatologii. Jednocześnie mając na uwadze, że reprezentujemy zawód w całej Europie jest potrzebna wymiana doświadczeń i wypracowanie uniwersalnych wytycznych. Dla jednych takie wytyczne jak zmiana rękawiczek pomiędzy pacjentami, czy po odebraniu/dotknięciu telefonu jest niepotrzebną artykulacją oczywistych procedur, ale jednocześnie wiemy, że nie wszędzie jest to takie oczywiste czy dostępne. Nie jest celem narzucenie zbyt wysokich standardów. W wielu krajach te standardy są już na porządku dziennym, często wyższe niż proponowane przez grupę, ale chodzi o to, że dla krajów, które ich nie mają będą bazą i niezbędnym minimum.

Grupa ds. Kształcenia Ustawicznego

Grupa pod przewodnictwem przewodniczącej dr Sar Sancakli z Turcji przedstawiła wyniki ankiety na temat: edukacja zdrowia jamy ustnej a zdrowie ogólne. Na ankietę odpowiedziało 2254 respondentów drogą on-line. Pozwoliło to na ocenę stanu wiedzy oraz jakie ewentualnie kursy należy organizować w przyszłości, aby poprawić ich jakość oraz sugestie tematów kursów, kongresów we wskazanych przez respondentów zagadnieniach. Wyniki ankiety mogą być wskazówką dla FDI do programu kształcenia ustawicznego. W konkluzji grupa wskazuje na potrzebę współpracy lekarzy dentystów z lekarzami medycyny, jak również na współpracę między towarzystwami stomatologicznymi i lekarskimi.

Grupa ds. Zespołu Stomatologicznego

Grupa pod przewodnictwem dr. Edoardo Cavalle z Włoch pracowała nad profilem zawodu higienistki. Temat bardzo trudny ze względu na zróżnicowaną sytuację higienistek w Europie zarówno pod względem wykształcenia jak i modelu pracy (w niektórych krajach mogą pracować samodzielnie). Profesja ta nie należy do zawodu regulowanego dyrektywą unijną i dlatego należy określić minimum wykształcenia i stażu. Dla zapewnienia odpowiedniej opieki zdecydowanie optujemy za pracą pod nadzorem. Delegowanie TAK zastępowanie NIE to nadrzędna zasada profilu zawodu higienistki. Grupa opracowała dokument, który określa obszar działania higienistki, wyposażenie gabinetu, minimum edukacyjne i staż określone na 300 godzin oraz egzamin końcowy i kształcenie ustawiczne. Opracowanie wywołało żywe zainteresowanie. Przedstawiciel Francji dr L'Herron zaprotestował przeciw uprawnieniom higienistek pozwalającym im na prace w jamie ustnej pacjenta i działania lecznicze w chorobach przyzębia, czy wykonywanie takich zabiegów jak lakowanie. Przewodniczący grupy wyjaśnił, że ten dokument to narzędzie, które może być wykorzystane w niektórych państwach w razie potrzeby. Każdy kraj ma wewnętrzne regulacje, ale opracowany dokument może być pomocny w rozmowach z decydentami, jako wyrażenie opinii (woli) lekarzy dentyków. Belgia na przykład ustanowiła zawód dental preventive asistans, aby nie używać nawet wyrazu „higienistki”. Po drobnych korektach uwzględniających zgłoszone uwagi przyjęto dokument Profile of dental higienist jednomyślnie.

Grupa robocza ds. Zespołu stomatologicznego postawiła przed sobą nowe wyzwanie, a będzie nim praca nad profilem technika dentykologicznego. Zadanie to spotkało się pełną aprobatą ze strony delegatów.

Następnie prezydent ERO poddał pod głosowanie rezolucję w sprawie warunków możliwej delegacji w zespole stomatologicznym (ERO resolution on the condition of possible delegation within the dental team), które zostało przyjęte bez zastrzeżeń jednogłośnie.

Kolejnym punktem części II sesji plenarnej było wystąpienie Prezydent FDI, dr Tin Chun Wong, która mówiła o zmianach w FDI wprowadzonych w ostatnich latach. Bardzo istotne dla dalszego funkcjonowania i umacniania pozycji FDI miały wprowadzone nowe zasady finansowe polegające na restrukturyzacji finansów, cieciu kosztów oraz wprowadzenie audytów wewnętrznych i zewnętrznych. Dzięki tym zmianom udało się bardzo szybko odzyskać dobre wyniki finansowe i odzyskać rezerwy. Wprowadzono plan strategiczny na lata 2014-2017, który jest bardzo ważny dla pozycji FDI oraz biznes plan określający strategiczne tematy i cele oraz wewnętrzną i zewnętrzną analizę ryzyka.

Prezydent mówiła o pozyskaniu do współpracy nowych sponsorów, którzy wnoszą wkład w organizowane kongresy i Światowy Dzień Zdrowia Jamy Ustnej. Ważnym wydarzeniem jest coroczny Światowy Kongres FDI, a kongresy FDI w Stambule i

New Delhi były ogromnym sukcesem. Tegoroczny odbędzie się w Bangkoku, a kolejny w 2016 roku w Polsce w Poznaniu. Kolejne kraje zgłaszają swoje kandydatury na lata 2017 (2 kraje) i 2018 (3 kraje). Dzięki sukcesom finansowym część pieniędzy z budżetu przeznaczono na pomoc Afryce, ponieważ bardzo trudno znaleźć sponsorów dla tego regiony. Na spotkaniu w Genewie podpisano dokument Strategia dla Afryki. Dzięki magazynowi IDJ istnieje możliwość rozpowszechniania publikowanych w nim informacji.

Zwróciła uwagę na nowy krok, jakim jest stworzenie tzw. Data Hub – bazy danych dotyczących zdrowia jamy ustnej - aktualizowanego na bieżąco, ważnego narzędzia dla pozyskania informacji.

Wskazała, że bardzo ważnym elementem aktywności FDI jest współpraca z WHO. Poinformowała o kontynuacji podjętych wcześniej działań dotyczących chorób niezakaźnych, problemów starzenia się społeczeństw, współpracy z Ministrami Zdrowia poszczególnych krajów, konwencji Minemata.

Podziękowała wszystkim, którzy włączyli się do organizacji Światowego Dnia Jamy Ustnej w 2015 roku.

Dużo miejsca w swoim wystąpieniu poświęciła na informacje i wrażenia z wizyty w Warszawie na obchodach 25-lecia odrodzonych Izb Lekarskich. Podkreśliła wagę tej wizyty, na której miała okazję spotkać Prezydentów najważniejszych europejskich organizacji lekarskich i dentystycznych.

Prezydent ERO podziękował dr Tin Chun Wong za wystąpienie i za dotychczasową pracę na rzecz FDI.

Następnie swoją kandydaturę na prezydenta elekta przedstawiła dr Kathryn Kell z USA, dotychczasowy skarbnik FDI, mówiąc o swojej dotychczasowej pracy na rzecz FDI. Podkreśliła również, że ERO jest najbardziej aktywną i zorganizowaną organizacją regionalną FDI. W dalszej kolejności swoją kandydaturę zaprezentował dr Taner Yücel z Turcji obecny członek zarządu ERO.

Podsumowania raportów narodowych dokonał sekretarz, dr Hans Schrangl, których pełne wersje dostępne są na stronie internetowej ERO.

Następne sesje plenarne ERO odbędą się w 2015 roku w Bangkoku, a w 2016 r. w Baku. Chęć organizacji Sesji w roku 2017 zgłosił przedstawiciel Szwajcarii.

Prezydent ERO-FDI, dr Rusca zakończył Sesję składając podziękowanie organizatorom, tłumaczom i delegatom.

Sporządziły:

Anna Lella, przewodnicząca Komisji ds. Współpracy Międzynarodowej NRL,
Halina Borgiel-Marek, sekretarz Komisji ds. Współpracy Międzynarodowej NRL,
Anna Śpiątek, członek Komisji ds. Współpracy Międzynarodowej NRL.